

TALK FOR PUPPETS AND WAR, 25.05.23 ODESSA PUPPET THEATRE*Cariad Astes*

Thanks and solidarity with Ukrainian puppeteers etc

During my years working as a puppetry scholar and researcher, I have written a few things about war. These have mostly been in the Hispanic/Latin context but I have also become very interested in the relationship between the iconography of puppetry and its connection to situations of conflict.

We have only a few minutes of time to say what we wish to say today, so I have chosen to focus on five specific elements which I think are significant to puppetry and war in general.

1. Firstly, the puppet emerges, historically, anthropologically, socially and culturally at times of crisis. The puppet is ontologically a figure that exists to facilitate the transition between one state and another; I do not mean one nation state, but a state of being. We can consider 'before the war' to be one state of being and 'after the war' to be another state of being; we do not know how long the war will last (we hope not long) but in crisis there is uncertainty and transition. The puppet, in its liminal state, aids the crossing between settled states through the uncertainties and fears of the unsettled state, or the state of war.

So I will briefly look at how it does this.

2. Secondly, the puppet is an excellent method of mark-making. Mark-making is a concept that comes from visual art. I was extremely struck to find out that the most common art form practiced by political prisoners and those in concentration camps across history is believed to be puppetry. I have dwelt on this and I consider this to be a primal instinct; it is the cry of the infant, the last words of someone dying; to make a puppet means to say 'I exist'. I make my mark on this world; I create a figure in my own image, or in the image of another, to say that I am not invisible, asleep, dead, hidden away from the public; I am not cancelled. I am here. This simple fact is tremendously powerful when you consider that those interned in concentration camps knew that potentially they would never emerge into the world again, or political prisoners whose incarceration is for the purposes of silencing them and making them invisible. The puppet makes visible and refuses to be silenced.
3. Thirdly, puppets are masters of subterfuge; often small and infantilised, considered to be unworthy of any significant status, they have managed to smuggle messages across borders (SANDINISTAS IN NICARAGUA), speak sedition and rebellion to private and unknown audiences (CZECHOSLOVAKIA),

enact satire on the internet under hidden identities (SYRIA); perform symbolic statements of resistance (ALSO CZECHOSLOVAKIA) and poke fun at rulers. Henryk Jurkowski the wonderful historical scholar of puppet theatre told us of various incidences when puppeteers were arrested but got out of their charges by blaming the puppets; puppets have also sometimes been put on trial and even executed but for the most part, they have been ignored, which has given them the opportunity to say more than humans could so. So within wartime contexts, puppets are often the spokesfigures of things that are taboo, censored, banned or otherwise dangerous to say.

4. Puppets have been used extensively across all sides of the political spectrum to make statements of national or cultural identity. This is a double-edged sword, suggesting that the puppet has no determined political position, but is instead an instrument or tool; the puppet is, in my humble opinion, rebellious by nature, and resists any deterministic thinking, but puppets have been used in multiple wars to promote values of whichever side they were being used on, to bring courage, entertainment and propaganda to both military troops and civilians; they have been used in the setting up of new nation states to explore and negotiate questions of identity; which priorities the state was setting for the promotion of culture. In the Spanish Civil War, for instance, puppets were used by both the Nationalists and Republicans for almost the same purposes; both used puppets to suggest the barbarity, vice and moral depravity of the opposing side, but also to promote values of brotherhood, integrity and determination. Puppets are symbolic visual emblems of our beliefs about ourselves; hence they can be immensely powerful to express ideologies.
5. Fifth and last for this talk, and perhaps for me, the most interesting of all, although all of the above fields are fascinating, is that they are and can be grotesque. Wolfgang Kayser in his study of the grotesque proposes that under obscene, manipulative or oppressive circumstances, art uses the grotesque to articulate the absurdity of the situation, and thus engages with war to analyse and critique the instability and pandemonium it creates. We thus have exaggerated, caricatured figures; situations of ludicrous immensity, characters acting in no reasonable way in relation to any settled word; through using the grotesque puppets therefore have the ability to deconstruct dominant narratives fed by war propaganda and to open up spaces for dialogue.

I would like to end on a note of optimism; if these elements of puppetry can be said to be true, then puppets are necessary; helpful; clever; powerful and visionary. Let us hope that they can prove so in this horrible conflict. Thank you very much!

Каріад Астес

**Доповідь на семінарі «Лялькарство перед обличчям війни»
25.05.23 ОДЕСЬКИЙ ТЕАТР ЛЯЛЬК**

Подяка та солідарність з українськими лялькарями тощо

За роки роботи вченим і дослідником лялькарства я написала кілька досліджень про війну. Здебільшого вони відбувалися в іспаномовному/латинському контексті, але мене також дуже зацікавив зв'язок між іконографією лялькового театру та її зв'язком із конфліктними ситуаціями.

Я вирішила зосередитися на п'яти конкретних елементах, які, на мою думку, є важливими для лялькового театру та війни загалом.

1. По-перше, маріонетка з'являється історично, антропологічно, соціально та культурно під час кризи. Маріонетка онтологічно є фігурою, яка існує, щоб полегшити перехід між одним станом та іншим; Я маю на увазі не одну тільки суспільно-політичні обставини, а сам стан існування. Ми можемо вважати «до війни» одним станом буття, а «після війни» іншим станом буття; ми не знаємо, як довго триватиме війна (ми сподіваємося, що недовго), але під час кризи є невизначеність і перехідний період. Маріонетка, у своєму лімінальному стані, допомагає переходу між усталеними станами через невизначеність і страхи невизначеного стану або стану війни.

Тому я коротко розгляну, як це робиться.

2. По-друге, маріонетка – відмінний спосіб розмітки. Маркування – це концепція, яка походить із візуального мистецтва. Я була надзвичайно вражений, коли дізналася, що найпоширенішим видом мистецтва, яким займалися політичні в'язні та концтабори в історії, вважається ляльковий театр. Я зупинилася на цьому і вважаю це первинним інстинктом; це крик немовляти, останні слова людини, що вмирає; зробити маріонетку означає сказати «я існую». Я залишаю свій слід у цьому світі; Я створюю фігуру на свій власний образ чи на образ іншого, щоб сказати, що я не невидимий, не сплю, мертвий, схований від публіки; Я не скасований. Я тут. Цей простий факт є надзвичайно вагомим, якщо врахувати, що інтерновані в концентраційних таборах знали, що потенційно вони більше ніколи не з'являться на світ, або політичні в'язні, яких ув'язнюють з метою змусити їх замовкнути та зробити їх невидимими. Маріонетка робить видимою та відмовляється мовчати.

3. По-третє, маріонетки – майстри хитрощів; часто маленькі та інфантилізовані, вважаються такими, що не заслуговують будь-якого значного статусу, їм вдається переправляти повідомлення через кордон (САНДІНІСТИ В НІКАРАГУА), говорити про заколот і бунт для приватної та невідомої аудиторії ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА), проводити сатиру в Інтернеті під прихованими іменами (СИРІЯ); виконувати символічні заяви опору (ТАКОЖ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА) і кепкувати з правителів. Генрик Юрковський, чудовий дослідник історії лялькового театру, розповідав нам про різні випадки, коли лялькарів заарештовували, але звільнялися від звинувачень, звинувачуючи ляльок; маріонеток також інколи

поставали перед судом і навіть страчували, але здебільшого їх ігнорували, що дало їм можливість сказати більше, ніж люди. Тож у контексті воєнного часу маріонетки часто виступають речами, які є табуованими, підданими цензурі, забороненими чи іншими словами небезпечними.

4. Маріонетки широко використовувалися на всіх сторонах політичного спектру, щоб заявити про національну чи культурну ідентичність. Це палиця з двома кінцями, яка свідчить про те, що маріонетка не має визначеної політичної позиції, а натомість є знаряддям чи інструментом; маріонетка, на мою скромну думку, бунтарська за своєю природою і протистоїть будь-якому детерміністському мисленню, але маріонетки використовувалися в багатьох війнах, щоб пропагувати цінності будь-якої сторони, на якій вони використовувалися, щоб принести мужність, розвагу та пропаганду обом військовим частинам та цивільні особи; їх використовували при створенні нових національних держав для дослідження та обговорення питань ідентичності; які пріоритети держава визначила для розвитку культури. Під час громадянської війни в Іспанії, наприклад, маріонетки використовувалися як націоналістами, так і республіканцями для майже однакових цілей; обидва використовували маріонеток, щоб натякати на варварство, порок і моральну розбещеність протидержавної сторони, а також пропагувати цінності братерства, чесності та рішучості. Ляльки є символічними візуальними емблемами наших переконань про себе; отже, вони можуть бути надзвичайно потужними для вираження ідеологій.

5. П'яте й останнє в цій розмові, і, мабуть, для мене, найцікавіше з усіх, хоча всі вищезазначені сфери захоплюючі, це те, що вони є і можуть бути гротескними. Вольфганг Кайзер у своєму дослідженні гротеску припускає, що за непристойних, маніпулятивних чи репресивних обставин мистецтво використовує гротеск, щоб сформулювати абсурдність ситуації, і таким чином взаємодіє з війною, щоб проаналізувати та критикувати нестабільність і пандемоній, які вона створює. Таким чином ми маємо перебільшені, карикатурні цифри; ситуації смішної величезності, персонажі, які діють нерозумно щодо будь-якого усталеного слова; завдяки використанню гротескних ляльок, отже, мають здатність деконструювати важливих нарративів, які підживлюються воєнною пропагандою та відкривають простір для діалогу.

Я хотів би закінчити на ноті оптимізму; якщо можна сказати, що ці елементи лялькового театру правдиві, то ляльки необхідні; корисний; розумний; потужний і далекоглядний. Будемо сподіватися, що вони зможуть це довести в цьому жахливому конфлікті. Велике спасибі!

Стаття надійшла до редакції 25 травня 2023